

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobců: **a) A. P.-M., b) nezl. E. P.-M., c) nezl. J. P.-M.**, všichni státní příslušnost Polská republika, všichni bytem Pionýrů 1337, Žamberk, všichni zast. Mgr. Janem Urbanem, advokátem se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2012, č. j. OAM-385/ZA-06-K01-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 6. 2013, č. j. 28 Az 3/2012 - 112,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatelů, Mgr. Janu Urbanovi, advokátovi se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 9 365,40 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobci (dále jen „stěžovatelé a), b) a c) nebo stěžovatelé“) domáhají zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým soud řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2012, č. j. OAM-385/ZA-06-K01-2010, zastavil podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v návaznosti na § 33 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o azylu“). V tomto rozhodnutí žalovaný konstatoval, že stěžovatelé jsou státními občany Polské republiky, která je členským státem Evropské unie, přičemž ve vztahu k tomuto státu nenastal žádný z případů uvedených pod písm. a) až d) Protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům EU. Z tohoto důvodu žalovaný rozhodl, že žádost stěžovatelů o mezinárodní ochranu ze dne 3. 11. 2010 je podle §

10a písm. a) zákona o azylu nepřipustná, a proto v souladu s § 25 písm. i) zákona o azylu správní řízení o této žádosti zastavil.

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

V projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k názoru, že kasační stížnost stěžovatelů nepřesahuje jejich vlastní zájmy ve smyslu shora uvedeného, a proto rozhodl o jejím odmítnutí pro nepřijatelnost.

Krajský soud v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že v případě stěžovatelů došlo fakticky k naplnění situace předvídané § 33 písm. b) zákona o azylu, který stanoví, že soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Soud tedy v kontextu se zjištěnými skutečnostmi řízení ve věci podle § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil, neboť nebyl dán prostor pro meritorní rozhodnutí ve věci.

Vycházel ze skutečnosti, že v žalobě stěžovatelé označili za místo jejich pobytu Pobytové středisko MV ČR v Kostelci nad Orlicí (dále jen „PoS v Kostelci nad Orlicí“).

pokračování

Následně stěžovatele na jimi uvedené adrese kontaktoval, avšak neúspěšně. Poté, kdy krajský soud rozhodl o přiznání odkladného účinku žaloby, byl nucen zjišťovat aktuální pobyt stěžovatelů, kteří se již v PoS v Kostelci nad Orlicí nezdržovali. Za součinnosti se žalovaným a posléze i s přihlédnutím ke sdělení stěžovatele a) soud zjistil, že se stěžovatelé nacházeli v Pobytovém středisku Zastávka u Brna. V průběhu roku 2012 se do Kostelce nad Orlicí opět vrátili, nicméně tentokrát na adresu H.

Krajský soud při zjišťování místa pobytu stěžovatelů požádal o součinnost žalovaného i Policii České republiky. Z odpovědi žalovaného ze dne 27. května 2013 se podává, že stěžovatelé odešli z PoS v Kostelci nad Orlicí dne 17. 1. 2012. Dle informačního systému měli od 29. 8. 2012 do 21. 12. 2012 naposledy uvedenou adresu T., ubytovatelka paní J. K., Ž. Stejnou informaci ze dne 29. května 2013 obdržel od Ředitelství služby cizinecké policie, kterou tak soud považoval za poslední známou kontaktní adresu. Soud prosto oslovil paní J. K., z jejíž odpovědi vyplynulo, že se stěžovatelé na této adrese již nezdržují. Dále ještě kontaktoval ustanoveného zástupce, zda-li mu jsou známy nějaké informace o jejich možném pobytu. V odpovědi ze dne 11. 6. 2013 ustanovený zástupce uvedl, že na poslední jemu známou adresu (H. 156, K. n/O) se stěžovatelům nepodařilo doručit. Ustanovený zástupce rovněž potvrdil, že neobdržel žádné stanovisko, ani nedošlo k žádnému kontaktu.

Poté soud dospěl k závěru, že byly vyčerpány všechny reálně dostupné možnosti ke zjištění místa pobytu stěžovatelů, které se nepodařilo i přes snahu soudu za součinnosti s kompetentními orgány státu i soukromými osobami zjistit. Z těchto důvodů soud řízení o žalobě zastavil.

Stěžovatelé brojí proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížností, přičemž tvrdí, že jejich kasační stížnost je přípustná dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení dle § 33 písm. b) zákona o azylu, protože soud neučinil všechny v úvahu přicházející kroky ke zjištění pobytu stěžovatelů a jeho závěr o tom, že pobyt stěžovatelů nelze zjistit, je tak předčasný. Z uvedeného důvodu považují napadené rozhodnutí soudu za nezákonné.

První námitka spočívá v tom, že e-mailovou zprávou ze dne 5. 3. 2012 (doručenou krajskému soudu) oznámili stěžovatelé soudu adresu pro doručování. Byť se později z této adresy odstěhovali, soudu byla známa e-mailová adresa stěžovatele a). Pokud se tak v následujícím období soudu nedařilo doručovat, nic mu nebránilo kontaktovat stěžovatele a) na jeho e-mailové adrese a dotázat se jej na aktuální adresu pro doručování. Toto však soud neučinil. Jeho závěr o nemožnosti zjistit pobyt stěžovatelů nemůže obstát, jelikož nevyužil všechny možnosti, které se ke zjištění pobytu nabízely.

Poté, co soud zjistil, že se stěžovatelé na adrese u paní K. již nezdržují, tak jim určené písemnosti na tuto adresu nezasílal. Stěžovatelé si přitom objednali u České pošty s. p. službu doručení písemností na jejich novou adresu. Pokud by se soud pokusil na původní adresu doručovat, tak by písemnost byla nepochybně doručena. Soud tak nevzal v úvahu možnost, že si stěžovatelé zajistili přebírání zásilek. Zvoleným postupem soud opět nezákonně zasáhl do procesního postavení stěžovatelů a jeho bezprostředním následkem byla nezákonnost napadeného rozhodnutí o zastavení řízení.

Stěžovatelé mají za to, že jejich kasační stížnost je přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje jejich vlastní zájmy. Je nepochybně v zájmu všech žadatelů o mezinárodní ochranu, aby soudy rozhodovaly o zastavení řízení dle § 33 písm. b) zákona o azylu až poté, co budou vyčerpány všechny možnosti ke zjištění pobytu žadatelů. Z uvedených důvodů navrhuji, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že s ohledem na to, že námitky směřují výhradně do procesního postupu soudu, ponechává věc na posouzení kasačnímu soudu, avšak má za to, že podmínky pro zastavení řízení byly v době rozhodování naplněny. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

V nyní projednávané věci krajský soud zastavil soudní řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s., neboť nešlo zjistit místo pobytu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany. Ustanovení § 33 písm. b) zákona o azylu pamatuje na situaci, kdy žalobce žádné místo pobytu nemá a veřejná moc (jako celek) vůbec neví, kde by mohl být. Soudy jsou v takovém případě povinny zjišťovat jak u ministerstva, tak u cizinecké policie, jestli o žalobci nevědí (k tomu srov. KOSAŘ, D., MOLEK, P., HONUSKOVÁ, V., JURMAN, M., LUPAČOVÁ, H. *Zákon o azylu. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 355).

Úkolem Nejvyššího správního soudu při přezkumu usnesení o zastavení řízení o žalobě ve věci mezinárodní ochrany je posoudit, zda krajský soud dostatečně zjistil všechny skutečnosti podstatné pro zjištění místa pobytu stěžovatelů a zda postupoval v souladu s těmito zjištěními. K tomuto posouzení je třeba, aby z napadeného rozhodnutí bylo zřejmé, jakým způsobem v tomto směru krajský soud postupoval, které skutečnosti vzal za prokázané a ze kterých skutečností vycházel pro svůj závěr o tom, že podmínky ustanovení § 33 zákona o azylu byly splněny.

Ze soudního spisu zdejší soud ověřil, že krajský soud byl stěžovatelem a) naposledy informován o místě pobytu e-mailem ze dne 5. 3. 2012 s tím, že všichni stěžovatelé měli pobývat na adrese H., K. n/O. Na nařízené jednání se nedostavili, neboť se jejich zástupci nepodařilo na poslední známé adresy doručit. Krajský soud jednání odročil a začal v součinnosti se žalovaným i s Ředitelstvím služby cizinecké policie aktivně zjišťovat místo jejich pobytu. Z odpovědí správních orgánů zjistil, že poslední známá kontaktní adresa byla u ubytovatelky paní J. K. na ulici T., Ž., kde stěžovatelé měli pobývat od 29. 8. 2012 do 21. 12. 2012. Soud se proto obrátil na paní J. K., z jejíž odpovědi vyplynulo, že se stěžovatelé na této adrese již nezdržují. Soud rovněž oslovil ustanoveného zástupce, zda s nimi není v kontaktu. Z jeho odpovědi ze dne 11. 6. 2013 plyne, že k žádnému kontaktu nedošlo.

Nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (§ 33 zákona o azylu) je dána jen tam, kde krajský soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele a přes toto úsilí a případně další pátrání v evidencích pobyt žadatele nebyl zjištěn a zůstal zcela neznámý (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, publ. pod. č. 707/2005 Sb. NSS).

pokračování

Ze soudního spisu je zřejmé, že krajský soud takové dostatečné úsilí vyvinul. Sami stěžovatelé naposledy informovali soud o svém místě pobytu dne 5. 3. 2012. Ze zjištěných skutečností však jasně plyne, že se na jimi uváděné adrese nezdržovali minimálně již od 29. 8. 2012, jelikož v tu dobu už měli pobývat u paní J. K.. Nejvyšší správní soud má tak za prokázané, že krajský soud vyvinul v součinnosti s orgány veřejné moci i se soukromými osobami dostatečné úsilí ke zjištění místa pobytu stěžovatelů. I přes veškerou snahu však zůstalo místo pobytu neznámé, a proto krajský soud mohl přistoupit k zastavení soudního řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s.

V souladu s ustálenou rozhodovací praxí nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí ve věci zatažení řízení ani následné podání kasační stížnosti, kde je obsaženo současné místo pobytu stěžovatelů. Judikatura dovodila, že *„smyslem ustanovení § 33 zákona o azylu je umožnit soudům nezabývat se meritorně azylovými žalobami těch žalobců, kteří již zmizeli ze zorného pole orgánů veřejné moci České republiky a kteří již pravděpodobně nejsou v dosahu jurisdikce České republiky. Usnesení o zastavení řízení proto není možno považovat za nezákonné jen proto, že se stěžovatel následně „znovuobjeví“, pokud není prokázáno pochybení krajského soudu při doručování či zjišťování místa pobytu stěžovatele“* (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2004, č. j. 4 Azs 12/2004 - 61). Žádná taková pochybení kasační soud v projednávané věci neshledal.

Námítka, dle které znal-li soud e-mailovou adresu stěžovatele a), měl jej kontaktovat na této adrese, není důvodná. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že primárně mají povinnost informovat o změně místa pobytu sami stěžovatelé. Řízení o udělení azylu má určitá specifika, mezi která patří i zjevná zvýšená snaha o rychlost a efektivnost. Aby však mohly být tyto procesní principy reálně naplněny, je nezbytná náležitá součinnost žadatele o azyl, jejímž projevem je kromě jiného povinnost hlášení místa pobytu žadatele o azyl stanovená v § 77 zákona o azylu, a to tak, aby byla zajištěna vzájemná komunikace mezi ním a příslušným státním orgánem (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 7. 2004, č. j. 2 Azs 258/2004 - 40, publ. pod č. 801/2006 Sb. NSS). Ostatně sám stěžovatel a) informoval o změně místa svého pobytu krajský soud minimálně dvakrát, přičemž změnu pobytu na adresu paní J. K. již soudu nenahlásil.

Nezná-li soud místo pobytu žalobce, pak je povinen v součinnosti s orgány veřejné moci vyvinout úsilí, aby bylo místo pobytu žalobce zjištěno, což se v projednávané věci stalo. Povinnost zjišťovat místo pobytu žadatele o mezinárodní ochranu prostřednictvím v minulosti zasláné e-mailové zprávy bez zaručeného elektronického podpisu soud nemá. Námítka stěžovatelů tak zcela postrádá jakoukoli zákonnou oporu. Jsou to primárně žalobci, kteří se domáhají ochrany svých práv prostřednictvím soudní moci, a proto by měli soud o významných okolnostech týkajících se změny místa pobytu informovat.

Skutečnost, že soud nepředpokládal, že si stěžovatelé objednali u České pošty s. p. službu doručení písemností na jejich novou adresu, nečiní jeho postup nezákonným. Pokud si stěžovatelé zajistili výše uvedenou službu, byli povinni o existenci této služby, jakož i o změně místa svého pobytu informovat soud, nikoli spoléhat na to, že soud bude vycházet z ničím neodůvodněných předpokladů. Krajský soud disponoval pouze informací, že stěžovatelé se již u paní Jany Kubíčkové nadále nezdržují.

Nejvyšší správní soud na základě shora uvedeného vyhodnotil, že v případě napadeného usnesení nebylo shledáno žádné pochybení krajského soudu, který se svým postupem neodchyluje od výše uvedené konstantní judikatury. Z napadeného usnesení je zcela zřejmé, které skutečnosti vzal soud za prokázané a ze kterých skutečností vycházel pro svůj závěr o tom, že podmínky ustanovení § 33 zákona o azylu byly splněny.

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatelů Mgr. Jan Urban, advokát se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, provedl ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve věci společný úkon právní služby v hodnotě 3 100 Kč, spočívající v sepsu kasační stížnosti stěžovatelů a), b) a c). Podle § 12 advokátního tarifu jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snižená o 20 %. Ustanovenému zástupci tak náleží odměna ve výši 7 440 Kč. Podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovenému zástupci stěžovatele i náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celková částka odměny za zastupování tak činí 7 740 Kč. S ohledem na skutečnost, že Mgr. Jan Urban je plátcem daně z přidané hodnoty, je nutné přičíst tuto daň ve výši 1 625,40 Kč k přiznané odměně. Celková částka odměny za zastupování byla stanovena na 9 365,40 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatelů vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. října 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu